

Nota Uitvoering 2027 - 2030

Vastgesteld door het DT op 14 oktober 2026

Inhoud

Inhoud	0
1. Inleiding	2
2. Missie, visie en strategie van OZHZ	4
3. Taken en uitvoeringsbeleid	8
4. Programmering en organisatie.....	12
5. Uitvoering, monitoring en verantwoording.....	17

1. Inleiding

De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) voert omgevingstaken uit voor de tien gemeenten in Zuid-Holland Zuid en voor de provincie Zuid-Holland. Het gaat om vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies. Deze taken worden uitgevoerd op grond van de Omgevingswet en andere wetgeving. De taken zijn vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling, de verleende mandaten en de jaarlijkse programma's.

OZHZ maakt deel uit van het landelijke stelsel van omgevingsdiensten. Deze diensten zijn opgericht om gemeenten en provincies te ondersteunen bij hun milieutaken. Gemeenten en provincies zijn verplicht om een deel van deze taken door een omgevingsdienst te laten uitvoeren. Daarnaast kunnen zij extra taken onderbrengen bij een omgevingsdienst. Voor enkele gemeenten voert OZHZ ook taken uit op het gebied van bouwen, slopen, brandveilig gebruik en de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

Vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies leveren een belangrijke bijdrage aan het beleid van gemeenten en provincie. De kennis en ervaringen uit de uitvoering helpen bij het verbeteren van beleid, regelgeving en plannen voor de fysieke leefomgeving. Voorbeelden hiervan zijn omgevingsvisies en omgevingsplannen. Daarbij staat een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving centraal.

De uitvoering van VTH-taken volgt een vaste kwaliteitscyclus: de BIG-8. Deze cyclus begint met het evalueren van beleid en het analyseren van risico's. Op basis daarvan worden doelen vastgesteld en activiteiten gepland. Daarna volgt de uitvoering van de werkzaamheden. De resultaten worden gevolgd, geëvalueerd en gerapporteerd. De uitkomsten vormen vervolgens de basis voor verbetering van beleid en uitvoering. Zo ontstaat een proces van continu leren en verbeteren.

Voor de uitvoering van VTH-taken gelden landelijke kwaliteitseisen. Ook moeten omgevingsdiensten voldoen aan landelijke robuustheidseisen. Deze eisen zorgen ervoor dat omgevingsdiensten beschikken over voldoende deskundigheid, capaciteit en organisatiekracht om hun taken goed uit te voeren. OZHZ voldoet aan de robuustheidseisen.

Sinds de oprichting in 2011 stelt OZHZ een meerjarige Nota Uitvoering op. In deze nota staat hoe de omgevingstaken worden uitgevoerd. Daarbij sluit OZHZ aan bij het beleid van de gemeenten en de provincie. Het bestuur van OZHZ heeft geen eigen bevoegdheden om zelfstandig uitvoeringsbeleid voor deze taken vast te stellen. Daarom heeft deze nota vooral een informatief en toelichtend karakter. De nota is bedoeld voor iedereen die meer wil weten over de werkwijze van OZHZ. Anders dan de [Nota Bedrijfsvoering](#), waarin onder andere de P&C-cyclus en andere bedrijfsmatige thema's zijn beschreven, heeft deze nota geen formele grondslag in de gemeenschappelijke regeling of een verordening van het algemeen bestuur.

Deze Nota Uitvoering 2027 – 2030 behandelt de volgende onderwerpen:

- De missie, visie en strategie van OZHZ.
- Het takenpakket en het uitvoeringsbeleid.
- De programmering en organisatie van het werk.
- De uitvoering, monitoring en verantwoording van de taken.

2. Missie, visie en strategie van OZHZ

OZHZ bestaat sinds 2011. In 2025 zijn [de missie, visie en strategie](#) geactualiseerd. Deze geven richting aan de ontwikkeling van de organisatie in de komende jaren. OZHZ werkt deze uitgangspunten verder uit in verschillende strategische en tactische documenten. Voorbeelden hiervan zijn de Nota Bedrijfsvoering, de [Visie en strategie op Business Intelligence \(BI\)](#), het Afwegingskader voor nieuwe taken en documenten over de samenwerking met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Veel onderdelen sluiten bovendien aan bij de landelijke robuustheidseisen voor omgevingsdiensten.

Missie: de permanente opdracht van de organisatie.

Bij OZHZ werken we aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Dat doen we in opdracht van de tien gemeenten in Zuid-Holland Zuid en de provincie Zuid-Holland.

We dragen met onze vergunningen, toezicht, handhaving en adviezen bij aan een leefbare omgeving voor onze inwoners waarin bedrijven duurzaam kunnen ondernemen. We weten wat er lokaal speelt, wat onze opdrachtgevers belangrijk vinden en zorgen ervoor dat zij onze expertise en data kennen en op tijd inzetten. In een stimulerende werkomgeving en samen met andere omgevingsdiensten ontwikkelen onze medewerkers continu hun vakmanschap.

Visie: onze ambities voor de toekomst.

Bij OZHZ willen we de logische en vertrouwde partner voor gemeenten en provincie zijn bij het realiseren van hun ambities voor een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.

We zetten hiervoor ons instrumentarium, netwerk en onze expertise zo optimaal mogelijk in. Voor al onze opdrachtgevers voeren we daarom een breed en integraal takenpakket uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving. Onze adviesrol omvat de hele beleidscyclus van onze opdrachtgevers. We adviseren hen breed over de gevolgen van ontwikkelingen voor de fysieke leefomgeving en de invloed van activiteiten op de leefomgeving.

Strategie: hoe we onze visie op hoofdlijnen willen realiseren.

Om de ambities uit de visie te realiseren, volgt OZHZ een strategie met vier hoofdpunten:

- De focus ligt op taken in de fysieke leefomgeving.
- Het doel is om voor alle deelnemers een breed VTH-takenpakket uit te voeren.
- De adviestaken worden verder ontwikkeld en geprofessionaliseerd.
- OZHZ blijft investeren in huidige en toekomstige professionals.

Het [Afwegingskader](#) is een uitwerking van de missie, visie en strategie van OZHZ. Het helpt OZHZ, gemeenten en de provincie om op een consistente en goed onderbouwde manier te beoordelen of een nieuwe of bestaande taak bij OZHZ past. Een verzoek van een opdrachtgever om een extra taak te gaan uitvoeren wordt aan het Afwegingskader getoetst. Daarbij is het uitgangspunt dat OZHZ zich vooral richt op taken binnen de fysieke leefomgeving, met name op het gebied van de Omgevingswet, vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering. Tegelijkertijd biedt het afwegingskader ruimte om gemotiveerd af te wijken van deze hoofdregel als daarvoor een goede inhoudelijke of praktische reden bestaat.

Bij de beoordeling kijkt OZHZ eerst of een taak voldoende samenhang heeft met de Omgevingswet, de Omgevingsvisie of het Omgevingsplan en of de taak aansluit bij de bestaande werkzaamheden van de organisatie. Ook wordt beoordeeld of de taak past bij het instrumentarium van OZHZ, zoals vergunningverlening, toezicht, handhaving, advisering of de rol van gemandateerd opdrachtgever. OZHZ kijkt ook of belangenconflicten kunnen worden voorkomen, zodat de onafhankelijke positie van de organisatie gewaarborgd blijft.

Wanneer een taak past binnen de uitgangspunten van het afwegingskader beoordeelt OZHZ vervolgens de behoefte bij de (andere) opdrachtgevers, de toegevoegde waarde van de organisatie, de gevolgen voor kwaliteit en continuïteit, de efficiëntie van de uitvoering en de mate waarin de taak samenhang heeft met bestaande taken en expertise binnen OZHZ.

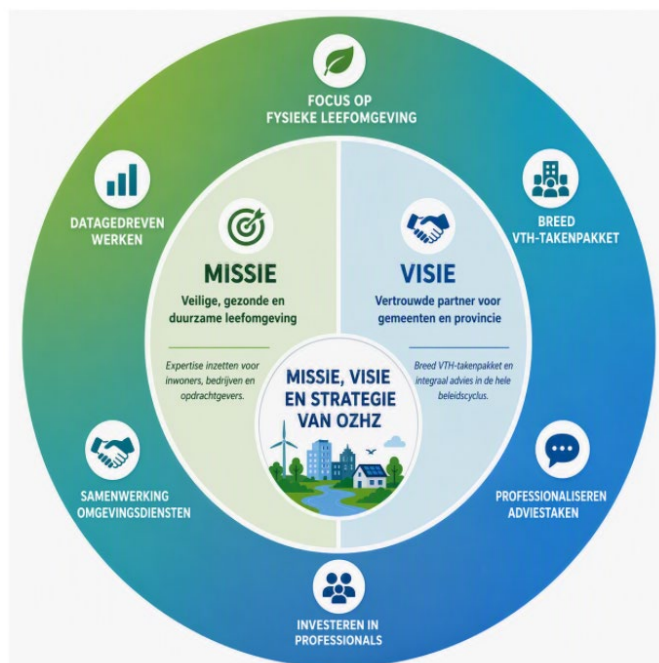
[Uitwerking van de strategie](#)

Focus op de fysieke leefomgeving

OZHZ richt zich vooral op taken die direct samenhangen met de fysieke leefomgeving. Het gaat daarbij met name om taken onder de Omgevingswet en om werkzaamheden die verband houden met omgevingsvisies en omgevingsplannen. Voor nieuwe en bestaande taken gebruikt OZHZ het Afwegingskader om te bepalen of deze passen bij de missie, visie en strategie van de organisatie.

Een breed takenpakket voor alle deelnemers

OZHZ wil voor alle gemeenten een breed pakket aan omgevingstaken uitvoeren. Hierover voert de dienst gesprekken met gemeenten. Zij moeten ook voor hun 'VTH-thuistaken' voldoen aan de landelijke kwaliteitscriteria VTH. Dit volgt uit de Omgevingswet en de daarop gebaseerde modelverordening van VNG en IPO. Een breder takenpakket bij OZHZ kan bijdragen aan een uniforme en kwalitatief goede en integrale uitvoering van VTH-taken in de regio.

Onderdeel van deze ambitie is ook dat OZHZ zijn brede expertise inzet ten behoeve van omgevingsvisies, ruimtelijke ontwikkelingen en omgevingsplannen.

Professionaliseren van de adviestaken

OZHZ wil gemeenten en provincie gedurende de hele beleidscyclus ondersteunen. Daarom richt de organisatie haar adviesrol zo in dat zij vroegtijdig betrokken kan zijn bij beleidsontwikkeling, gebiedsontwikkeling en ruimtelijke projecten. Hierdoor kunnen kansen, risico's en mogelijke knelpunten eerder in beeld komen.

Adviezen richten zich op de kwaliteit van de leefomgeving, de gevolgen van activiteiten voor het milieu en de geschiktheid van gebieden voor nieuwe ontwikkelingen. Door deze onderwerpen integraal te beoordelen, ondersteunt OZHZ gemeenten en provincie bij het maken van goed onderbouwde keuzes.

Daarnaast adviseert OZHZ over de instrumenten van de Omgevingswet. Voorbeelden zijn omgevingsvisies, omgevingsplannen, programma's en regels voor milieubelastende activiteiten. OZHZ draagt zo bij aan een goede uitvoering van lokaal en provinciaal beleid.

Investeren in professionals

Goed opgeleide en gemotiveerde medewerkers zijn essentieel voor de uitvoering van de taken. OZHZ investeert voortdurend in het werven, ontwikkelen en behouden van professionals. Daarbij is aandacht voor onboarding, mentorschap, opleiding, vakmanschap en loopbaanontwikkeling. Ook een prettige werkomgeving, aandacht voor werkplezier en vitaliteit, uitdagende werkzaamheden en goede arbeidsvoorwaarden dragen bij aan het behoud van medewerkers.

Samenwerking met andere omgevingsdiensten

Sinds 2025 werken de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten intensiever samen. Deze samenwerking richt zich zowel op de uitvoering van omgevingstaken als op de bedrijfsvoering en innovatie. Elke omgevingsdienst blijft het eerste aanspreekpunt voor de eigen opdrachtgevers. Tegelijkertijd biedt samenwerking meer mogelijkheden om kennis te delen, specialistische expertise beschikbaar te houden en gezamenlijk te vernieuwen.

Onder de [gezamenlijke visie Daadkracht x 5](#) werken de omgevingsdiensten [programmatisch](#) samen op het gebied van datagedreven werken, arbeidsmarktontwikkeling, informatiebeveiliging, toezicht, drones en digitale vergunninginformatie. Ook voeren zij gezamenlijke [innovatieprojecten](#) uit, bijvoorbeeld rond circulaire economie, het voorspellen van milieuoverlast en informatiegestuurde omgevingsanalyses. Als voorbeeld: in 2025 is het [Circulair Loket](#) gestart. Ondernemers kunnen hier terecht met vragen over circulair ondernemen, zoals het gebruik van hernieuwbare grondstoffen, circulaire initiatieven en vergunningen. Specialisten van de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten geven advies. Hierdoor vinden ondernemers sneller de juiste informatie en procedures. Belangrijk zijn verder de samenwerking in het kader van ketentoezicht en opsporing.

Eind 2026 is een bestuurlijke verkenning gestart naar de mogelijkheden om de samenwerking tussen de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten verder te intensiveren.

Datagedreven werken

Data spelen een steeds belangrijkere rol bij de uitvoering van omgevingstaken. In de [Visie en strategie op Business Intelligence \(BI\)](#) beschrijft OZHZ hoe data kunnen bijdragen aan betere besluiten, efficiëntere werkprocessen en meer maatschappelijke impact. BI maakt het mogelijk om gegevens te verzamelen, te analyseren en te vertalen naar bruikbare informatie voor de dagelijkse uitvoering en de strategische sturing van de organisatie. Bijvoorbeeld bij de uitvoering van de Nota's VTH.

OZHZ wil uitgroeien tot een organisatie waarin data een vanzelfsprekend onderdeel zijn van het dagelijkse werk. Door data te combineren met vakken kennis kunnen ontwikkelingen, risico's en trends sneller worden herkend. Dit ondersteunt risico- en doelgericht werken en versterkt de kwaliteit van adviezen en besluitvorming.

Om deze ambitie te realiseren investeert OZHZ in datavaardigheden van medewerkers, verbetering van datakwaliteit en de verdere ontwikkeling van dashboards en rapportages. Het doel is om uiterlijk in 2030 te beschikken over betrouwbare, toegankelijke en breed toepasbare informatie die structureel wordt gebruikt bij de uitvoering van taken en de sturing van de organisatie.

De 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten hebben een zgn. datalab opgericht om samen beter gebruik te kunnen maken van data. Het datalab brengt gegevens van de verschillende diensten en van externe organisaties samen op één platform. Daardoor ontstaat meer inzicht en kunnen de diensten slimmer samenwerken. Het datalab levert analyses, dashboards en andere informatieproducten. De omgevingsdiensten gebruiken deze bijvoorbeeld om controles beter voor te bereiden, risico's eerder te zien en gericht toezicht te houden.

3. Taken en uitvoeringsbeleid

Het takenpakket van OZHZ

OZHZ voert namens gemeenten en de provincie verschillende omgevingstaken uit op het gebied van milieu, bodem (sanering), bouwen (incl. asbest), natuur en leefomgeving. Om deze taken goed en efficiënt uit te voeren hebben gemeenten en provincie ook bevoegdheden gemandateerd. Het brede mandaat volgens het landelijke modelmandaat voor omgevingsdiensten volgt daarbij de hele proceslijn: van voorbereidende werkzaamheden in het kader van vergunningverlening, de daadwerkelijke vergunningverlening, het uitvoeren van toezicht, het nemen en effectueren van handhavingsbesluiten tot werkzaamheden in het kader van het afhandelen van bezwaar en beroep.

De missie, visie en strategie van OZHZ gaan uit van een breed takenpakket voor alle deelnemers. Daarom voert OZHZ actief gesprekken met gemeenten over uitbreiding van taken. Gemeenten bepalen uiteindelijk zelf welke taken zij door OZHZ laten uitvoeren, in aanvulling op de verplichte taken.

In de figuur hiernaast staat welke taken OZHZ op dit moment (2026) voor zijn opdrachtgevers uitvoert.

Het uitvoeringsbeleid

Het dagelijks bestuur en algemeen bestuur van OZHZ stellen geen beleid vast voor de uitvoering van omgevingstaken. Die bevoegdheid ligt bij het bevoegde gezag, de gemeenten en provincie. OZHZ voert de taken uit binnen de kaders zij hebben vastgesteld.

Nota VTH voor gemeentelijke taken

De '[Nota Vergunningen, Toezicht & Handhaving \(VTH\) voor de gemeentelijke taken door OZHZ, actuele regels en bewuste naleving](#)' is het gezamenlijke beleidskader voor de gemeentelijke taken die OZHZ uitvoert op het gebied van milieu, bouwen, bodem, energie, natuur en lokale regelgeving. De nota beschrijft de doelen, prioriteiten en werkwijzen voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarbij staat een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving centraal.

De nota gaat uit van risicogericht werken. OZHZ zet de beschikbare capaciteit vooral in waar de risico's voor veiligheid, gezondheid en leefomgeving het grootst zijn. Bedrijven en activiteiten worden daarom ingedeeld in verschillende risicoklassen. Hoe groter het risico, hoe intensiever het toezicht. Voor bedrijven met een gemiddeld risico werkt OZHZ met een projectmatige en datagedreven aanpak via het collectieve programma Toezicht Midden.

Daarnaast maakt de nota onderscheid tussen omgevingsgestuurd en overheidsgestuurd werken. Omgevingsgestuurd werken ontstaat door vragen, meldingen, klachten of vergunningaanvragen van inwoners en bedrijven. Overheidsgestuurd werken bestaat uit geplande activiteiten, zoals controles bij bedrijven of toezicht op energiebesparingsverplichtingen.

De nota is een belangrijk onderdeel bij het sluiten van de beleidscyclus van de gemeente (big-8).

Nota VTH voor provinciale taken

Voor de provinciale taken geldt de '[Nota VTH 2024-2027 "Vertrouwen verdienen, vertrouwen behouden"](#)'. Deze nota beschrijft hoe de provincie en de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten werken aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Daarbij wordt bescherming van mens en milieu gecombineerd met ruimte voor economische ontwikkeling, innovatie, energietransitie en een circulaire economie. Bij de uitvoering van VTH-taken gaat het onder andere over complexe en risicovolle bedrijven, bodemsanering, natuur, luchtvaart, zwemwater en vuurwerk.

Ook de provincie werkt bij deze taken risicogericht. Bij het bepalen van prioriteiten kijkt zij onder meer naar de mogelijke effecten van activiteiten, het naleefgedrag van bedrijven, klachten, incidenten en risico's rondom thema's zoals luchtkwaliteit, externe veiligheid en zeer zorgwekkende stoffen (ZZS). Op basis hiervan wordt bepaald waar toezicht nodig is en hoe vaak controles plaatsvinden. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat alle provinciale bedrijven jaarlijks een vorm van preventief toezicht krijgen. Daarbij maakt de provincie gebruik van fysieke controles, administratief toezicht en digitale instrumenten. Bedrijven die goed presteren krijgen meer ruimte. Bij slecht naleefgedrag wordt het toezicht juist geïntensiveerd.

OZHZ voert in opdracht van de provincie Zuid-Holland het toezicht op de naleving van de natuurwetgeving uit in heel Zuid-Holland. De provinciale 'groene vergunningverlening' wordt uitgevoerd door de Omgevingsdienst Haaglanden. Het toezicht is risicogericht en richt zich onder meer op activiteiten waarvoor een natuurvergunning is vereist, de bescherming van Natura 2000-gebieden en de naleving van regels voor soortenbescherming, jacht, beheer, schadebestrijding en houtopstanden. Daarbij wordt nauw samengewerkt met ketenpartners zoals terreinbeheerders, gemeenten, waterschappen, politie en andere omgevingsdiensten. Hiermee kan OZHZ effectief inspelen op actuele ontwikkelingen en risico's in het natuurdomein. Het toezicht heeft daarbij een dynamisch karakter: de inzet en prioriteiten worden waar nodig aangepast op basis van actuele ontwikkelingen, nieuwe risico's, beschikbare informatie en maatschappelijke opgaven.

Landelijke handhavingsstrategie omgevingsrecht (LHSO)

Alle gemeenten en de provincie hebben de [LHSO](#) vastgesteld. Deze strategie zorgt ervoor dat overheden op een uniforme, transparante en passende manier optreden tegen overtredingen.

De LHSO bevat onder meer:

- Een beoordelingsmodel voor de ernst van overtredingen en het gedrag van de overtreder.
- Richtlijnen voor het kiezen van passende handhavingsmaatregelen.
- Afspraken over afstemming en samenwerking tussen bestuursrecht en strafrecht.
- Een uniforme aanpak binnen heel Nederland (gelijk speelveld).

OZHZ heeft mandaat om bestuursrechtelijke maatregelen toe te passen. Daarnaast kunnen de boa's van OZHZ strafrechtelijk optreden. Over de inzet van strafrechtelijke bevoegdheden rapporteert OZHZ jaarlijks aan het algemeen bestuur.

De directeur van een omgevingsdienst kan voor bepaalde overtredingen van het omgevingsrecht zelfstandig een bestuurlijke strafbeschikking fysieke leefomgeving (BSBFL) opleggen. Dit is een strafrechtelijke sanctie, meestal een geldboete, waarmee een overtreding kan worden afgedaan zonder tussenkomst van de rechter. De bevoegdheid is rechtstreeks aan de directeur toegekend op grond van het Wetboek van Strafvordering en het Besluit OM-afdoening. [Daarbij past de directeur ook de LHSO toe](#). OZHZ gaat onderzoeken of ook kan gaan worden gewerkt met bestuurlijke boetes.

De landelijke lijn over de toepassing van het strafrecht door omgevingsdiensten

Strafrecht is een volwaardig onderdeel van de handhaving van het omgevingsrecht, naast toezicht en bestuursrechtelijke maatregelen. Omgevingsdiensten passen het strafrecht toe volgens de genoemde LHSO en zetten deze bewust en proportioneel in. Met name bij ernstige of opzettelijke overtredingen, risico's voor milieu, gezondheid, veiligheid en natuur, financieel gewin en situaties waarin andere handavingsmaatregelen onvoldoende effect hebben. Daarbij werken omgevingsdiensten nauw samen met het Openbaar Ministerie, de politie en andere handhavingpartners, zodat bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving elkaar versterken en gezamenlijk bijdragen aan betere naleving en de aanpak van milieucriminaliteit.

Voor OZHZ betekent dit dat toezichthouders en boa's strafrechtelijke signalen tijdig herkennen, zorgvuldig vastleggen en waar nodig inbrengen in de samenwerking met politie en Openbaar Ministerie. OZHZ past de LHSO toe bij de keuze van een passende interventie en zet strafrechtelijke handhaving in wanneer de aard van de overtreding, het gedrag van de overtreder of het maatschappelijk belang daarom vraagt. Om deze rol goed te kunnen vervullen, investeert OZHZ blijvend in de kennis, vakbekwaamheid en kwaliteit van toezichthouders en boa's. Daarnaast zorgt OZHZ voor voldoende capaciteit en specialistische expertise om strafrechtelijke signalen te herkennen, bewijs zorgvuldig vast te leggen en effectief samen te werken met strafrechtelijke partners. Zo draagt OZHZ bij aan een effectieve aanpak van ernstige overtredingen en ondermijnende of criminele activiteiten binnen de fysieke leefomgeving.

De Zuid-Hollandse omgevingsdiensten werken samen bij de inzet van boa's en de aanpak van complexe zaken. Hierdoor kunnen kennis, capaciteit en expertise goed worden benut, ook in elkaars regio. Naast deze samenwerkingsafspraken is sprake van een structureel 'wegingsoverleg' waarbij alle potentiële strafzaken vooraf besproken worden in overleg met Functioneel Parket. Ook sluit OZHZ aan bij de afspraken die gemaakt worden bij de Strategische Milieukamer (SMK). De SMK geeft richting aan de strafrechtelijke aanpak van milieucriminaliteit, onder andere door het benoemen van prioritaire thema's. Deze thema's worden meegenomen bij de toezichts- en opsporingstaken die OZHZ uitvoert.

Actieve openbaarmaking van VTH-documenten

OZHZ publiceert al enkele jaren milieuvergunningen en -handavingsbesluiten actief op de [website](#). Gemeenten hebben hiervoor [gezamenlijk beleid](#) vastgesteld. Voor provinciale taken geldt de Nota VTH voor provinciale taken.

Door de Wet open overheid en landelijke ontwikkelingen binnen het VTH-stelsel neemt het belang van actieve openbaarmaking verder toe. Daarom kan het nodig zijn om het bestaande beleid in de toekomst te actualiseren.

Overig uitvoeringsbeleid

Voor sommige taken gelden aanvullende beleidskaders. Dat is bijvoorbeeld het geval bij [bodemtaken](#) en natuurbescherming (waarvoor de provinciale Nota VTH geldt). Ook bij deze werkzaamheden staat een risicogerichte aanpak centraal.

4. Programmering en organisatie

Programmering

Individuele jaarprogramma's voor gemeenten en provincie

OZHZ stelt ieder jaar voor elke opdrachtgever een jaarprogramma op. In dit programma staat welke taken worden uitgevoerd op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies. Ook beschrijft het programma de belangrijkste ontwikkelingen, lokale of provinciale aandachtspunten en de financiële afspraken. Het jaarprogramma vertaalt het vastgestelde beleid (de Nota VTH e.a.) naar concrete werkzaamheden en resultaten voor het betreffende jaar.

De colleges van burgemeester en wethouders en het college van Gedeputeerde Staten stellen de jaarprogramma's vast. Afhankelijk van lokale afspraken sturen zij hun gemeenteraden en Provinciale Staten deze documenten ook ter informatie.

De jaarprogramma's sluiten zoveel mogelijk aan bij de ambities van gemeenten en provincie, zoals vastgelegd in coalitieakkoorden, collegeprogramma's en andere beleidsdocumenten. OZHZ rapporteert over de afgesproken prestaties en kwaliteit van de uitvoering. Steeds vaker verschuift de aandacht daarbij van gerealiseerde productie naar de maatschappelijke resultaten die met de uitvoering worden bereikt.

Collectieve programma's: de Ontwikkelaanpak en het programma Toezicht Midden

Naast de individuele jaarprogramma's voert OZHZ twee collectieve programma's uit.

De [Ontwikkelaanpak](#) ondersteunt gemeenten en provincie bij belangrijke maatschappelijke opgaven. Deze opgaven vragen vaak om een programmatische aanpak en kunnen niet volledig binnen de reguliere taakuitvoering worden opgepakt. De Ontwikkelaanpak bestaat daarom uit verschillende programma's en projecten die gezamenlijk bijdragen aan deze opgaven. Een aantal projecten wordt uitgevoerd samen met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland.

Met de Ontwikkelaanpak werkt OZHZ aan vernieuwing, kennisontwikkeling en innovatie binnen de fysieke leefomgeving. Daarbij spelen maatschappelijke ontwikkelingen, nieuwe wet- en regelgeving, technologische ontwikkelingen en de behoeften van opdrachtgevers een belangrijke rol. Door expertise, data en innovatieve werkwijzen te ontwikkelen en toe te passen, versterkt OZHZ zijn rol als brede expertisedienst voor vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering.

De Ontwikkelaanpak bestaat uit twee programmalijnen. Ten eerste het versterken van de VTH-expertise voor de leefomgeving. Hierbij gaat het onder meer om het inspelen op ontwikkelingen in de leefomgeving, het vertalen van nieuwe wet- en regelgeving naar de uitvoeringspraktijk en het verbeteren van toezicht, data-analyse en innovatieve werkwijzen. Ten tweede het versterken van de bijdrage van OZHZ aan ruimtelijke gebiedsontwikkeling. Daarbij staan vroegtijdige advisering, integrale samenwerking, datagedreven werken en ondersteuning bij maatschappelijke opgaven centraal.

Samenwerking is een belangrijk uitgangspunt binnen de Ontwikkelaanpak. OZHZ voert veel projecten daarom uit samen met opdrachtgevers, ketenpartners en de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Op deze manier

kunnen zij kennis en ervaring delen, innovatieve oplossingen ontwikkelen en efficiënter inspelen op de uitdagingen in de fysieke leefomgeving.

Daarnaast voert OZHZ het [programma Toezicht Midden](#) uit. Dit programma bestaat uit de onderdelen Milieu, Energie en Bouw/brandveiligheid en richt zich op bedrijven met een gemiddeld risicoprofiel. Deze bedrijven moeten vooral voldoen aan algemene regels uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en, waar van toepassing, aanvullende regels uit het omgevingsplan. Met behulp van data- en gedragsanalyses brengt OZHZ risico's in beeld en worden gerichte controles uitgevoerd. Het doel is om toezicht vooral daar in te zetten waar de kans op overtredingen en risico's het grootst is.

Bij het opstellen van de jaarprogramma's voor Toezicht Midden maakt OZHZ gebruik van de kennis en ervaringen van de opdrachtgevers, handhavingpartners, andere omgevingsdiensten en medewerkers van OZHZ. Hun input helpt bij het bepalen van de onderwerpen en prioriteiten. De programma's sluiten daarnaast aan bij landelijke ontwikkelingen en prioriteiten op het gebied van milieutoezicht en handhaving. Een belangrijke basis is bijvoorbeeld het Landelijk Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit. Dit document geeft inzicht in de belangrijkste risico's en vormen van milieucriminaliteit in Nederland.

Naast de landelijke prioriteiten worden ook regionale aandachtspunten en actuele ontwikkelingen meegenomen. Zo richten de programma's van Toezicht Midden zich op de onderwerpen en risico's die op dit moment het meest relevant zijn voor onze regio.

Het algemeen bestuur stelt beide programma's vast. OZHZ rapporteert jaarlijks over de resultaten. De programma's en rapportages zijn [openbaar beschikbaar via de website](#) van OZHZ.

Organisatie

Structuur

De organisatiestructuur van OZHZ staat op de [website van de dienst](#). De [organisatieregeling](#) beschrijft de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen de organisatie.

OZHZ beschikt over een 24/7 wachtdienst voor milieugerelateerde incidenten en calamiteiten en werkt daarbij samen met de relevante veiligheids- en crisispartners. Voorbeelden hiervan zijn incidenten met asbest, bodemverontreiniging of verontreinigd bluswater. Daarnaast behandelt de organisatie klachten en meldingen over bijvoorbeeld geluidsoverlast of lichthinder. In het AB zijn afspraken gemaakt hoe om te gaan met een effectieve en efficiënte afhandeling van klachten en meldingen. Voor ongewone voorvallen roept de meldkamer de wachtdienst altijd op. Voor klachten roept de meldkamer de wachtdienst op vanaf drie klachten, zolang er geen sprake is van acuut risico. Elke klacht wordt behandeld, administratief of op locatie.

Voor klachten en meldingen over natuur heeft OZHZ een bereikbaarheidsdienst die 24/7 beschikbaar is. Deze dienst werkt voor de hele provincie Zuid-Holland. Klachten en meldingen kunnen op verschillende manieren binnenkomen, bijvoorbeeld telefonisch of via de website. Een medewerker van OZHZ beoordeelt elke melding. Daarna wordt bepaald welke actie nodig is. Medewerkers van OZHZ kunnen een locatie bezoeken. Ook kunnen groene handhavers worden ingezet, zoals een boswachter van een gemeente of een terrein behorende organisatie.

OZHZ heeft op werkdagen van 08.00 tot 17.00 uur een piketdienst voor urgente klachten over bouwen, slopen en asbest. De piketdienst is bedoeld voor gevaarlijke situaties (calamiteiten), situaties die niet meer kunnen worden

teruggedraaid, zoals veranderingen aan monumenten en asbestsaneringen waarbij werkzaamheden mogelijk moeten worden stilgelegd. De piketdienst is beschikbaar voor bouw- en sloopklachten in Alblasserdam, Dordrecht en Hardinxveld-Giessendam en voor asbestklachten in alle gemeenten van Zuid-Holland Zuid.

Sturing

OZHZ is een platte organisatie waarin medewerkers veel verantwoordelijkheid dragen. Bevoegdheden liggen zo laag mogelijk in de organisatie. De relatie met de bestuurlijke en ambtelijke opdrachtgevers, de mogelijkheid om met hen te kunnen meedenken vanuit een integrale invalshoek en professionaliteit van de bedrijfsvoering zijn kernaandachtspunten van de organisatie. Het flexibele kantoorconcept ondersteunt de interne samenwerking.

De organisatie werkt vanuit vier kernwaarden:

- Vertrouwen en verantwoordelijkheid.
- Omgevingssensitiviteit.
- Oplossingsgericht werken.
- Samenwerken.

Deze kernwaarden vormen samen met het werken in zelforganiserende (resultaatverantwoordelijke) teams de basis voor de manier van werken. Zelforganiserende teams bevorderen een cultuur van samenwerking en betrokkenheid, en maken het mogelijk om sneller en effectiever in te spelen op veranderingen en uitdagingen in de omgeving.

Het aantrekken en behouden van deskundige medewerkers blijft een belangrijk aandachtspunt. Daarom investeert OZHZ veel in onboarding, begeleiding (mentorschapsprogramma's), opleidingen (met een sleutelpositie voor de ODNL-Academie), vakontwikkeling en loopbaanperspectief. Ook een positieve werkomgeving, werkplezier en vitaliteit, goede arbeidsvoorwaarden en aandacht voor samenwerking dragen hieraan bij. Dit alles is onderdeel van de strategische personeelsplanning van OZHZ.

Relatiebeheer en advisering

OZHZ onderhoudt actief contact met gemeenten en de provincie. Naast de dagelijkse samenwerking over vergunningverlening, toezicht en handhaving vindt regelmatig overleg plaats over ontwikkelingen, projecten en bestuurlijke aandachtspunten.

Voor elke opdrachtgever werkt OZHZ met een relatiebeheerder. De relatiebeheerder is het vaste aanspreekpunt voor de gemeente of provincie en zorgt ervoor dat vragen, ontwikkelingen en ambities van opdrachtgevers tijdig binnen de organisatie bekend zijn.

In de begrotingsrichtlijnen en in de jaarlijkse voorjaarsbrief informeert OZHZ gemeenten en provincie over belangrijke ontwikkelingen en de mogelijke gevolgen daarvan voor beleid, uitvoering en financiën. Deze informatie kunnen gemeenten en provincie gebruiken bij hun planning- en begrotingscyclus.

OZHZ ondersteunt gemeenten en provincie daarnaast met specialistische kennis en advies. Hiervoor beschikt de organisatie over expertise op verschillende vakgebieden binnen de fysieke leefomgeving. Om deze kennis verder te ontwikkelen en beschikbaar te houden neemt OZHZ actief deel aan het [landelijke Kennisnetwerk van Omgevingsdienst NL](#). Binnen dit kennisnetwerk staan op dit moment (2026) de volgende thema's centraal:

- Zeer zorgwekkende stoffen (zzs).
- Waterkwaliteit.
- Circulaire economie binnen VTH.
- Bodem en ondergrond.
- Actuele VTH-vraagstukken.
- Energie.

Ook werkt de organisatie samen met andere omgevingsdiensten aan kennisontwikkeling en kennisdeling. De vakexperts binnen de teams hebben daarin een belangrijke rol.

OZHZ adviseert gemeenten en provincie bovendien bij beleidsontwikkeling, ruimtelijke initiatieven en andere vraagstukken die raken aan de fysieke leefomgeving. Daarbij worden waar nodig verschillende vakgebieden gecombineerd, zodat opdrachtgevers kunnen beschikken over integrale en goed onderbouwde adviezen. Om deze rol goed te kunnen vervullen investeert OZHZ in integraal accountmanagement, vakinhoudelijke kennis, adviesvaardigheden, integrale samenwerking en datagedreven werken.

Kwaliteit en robuustheid

OZHZ voldoet aan de [landelijke robuustheidseisen](#) en [VTH-kwaliteitseisen](#) voor omgevingsdiensten. Deze zorgen ervoor dat omgevingsdiensten beschikken over voldoende deskundigheid, capaciteit en organisatiekracht om hun taken op een professionele en onafhankelijke manier uit te voeren.

De robuustheidseisen richten zich op vier aspecten: effectiviteit, ontwikkelvermogen, wendbaarheid en efficiëntie. Hiermee wordt beoordeeld of een omgevingsdienst in staat is om maatschappelijke opgaven op te pakken, in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen. De VTH-kwaliteitseisen bevatten eisen voor zowel medewerkers als werkprocessen. Medewerkers moeten beschikken over voldoende kennis, opleiding en ervaring. Daarnaast moeten organisaties werken volgens een vaste kwaliteitscyclus van risicoanalyse, beleidsvorming, programmering, uitvoering, monitoring, evaluatie en bijsturing. Ook stellen de kwaliteitseisen eisen aan onafhankelijkheid, functiescheiding en kwaliteitsborging.

Om aan deze eisen te blijven voldoen investeert OZHZ in kennisontwikkeling, samenwerking, innovatie, datagedreven werken en de ontwikkeling van medewerkers. Daarbij werkt de organisatie waar nodig samen met andere omgevingsdiensten, bijvoorbeeld op het gebied van specialistische expertise.

Over de naleving van de robuustheidseisen en kwaliteitseisen legt OZHZ jaarlijks verantwoording af in de jaarstukken. Bij belangrijke besluiten wordt beoordeeld welke gevolgen deze hebben voor de kwaliteit en robuustheid van de organisatie.

Onafhankelijke positie van de omgevingsdienst

OZHZ voert zijn taken uit in opdracht van de deelnemende gemeenten en de provincie Zuid-Holland. Deskundigheid, betrouwbaarheid en een zorgvuldige uitvoering van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies staan daarbij centraal. In de meeste gevallen sluiten de professionele inzichten van OZHZ goed aan bij de bestuurlijke verantwoordelijkheden van het bevoegd gezag. Soms verschillen de inzichten echter van elkaar. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren bij maatschappelijk of politiek gevoelige dossiers. Ook kan het voorkomen dat OZHZ vanuit wet- en regelgeving kritisch adviseert over een initiatief dat lokaal juist veel steun krijgt.

Om ook in zulke situaties goed samen te werken maken OZHZ en de deelnemers afspraken over rollen, verantwoordelijkheden, afstemming, informatievoorziening en de manier waarop verschillen van inzicht worden besproken en behandeld: het Bestuurlijk Handelingskader Positiebepaling OZHZ.

5. Uitvoering, monitoring en verantwoording

Uitvoering

De landelijke VTH-kwaliteitseisen schrijven voor dat organisaties de kwaliteit van hun werkzaamheden vooraf moeten borgen. Daarom werkt OZHZ met werkinstructies, protocollen en andere afspraken die medewerkers ondersteunen bij hun werk. De kwaliteitseisen stellen geen eisen aan de uitvoering zelf, maar wel aan de manier waarop processen zijn ingericht.

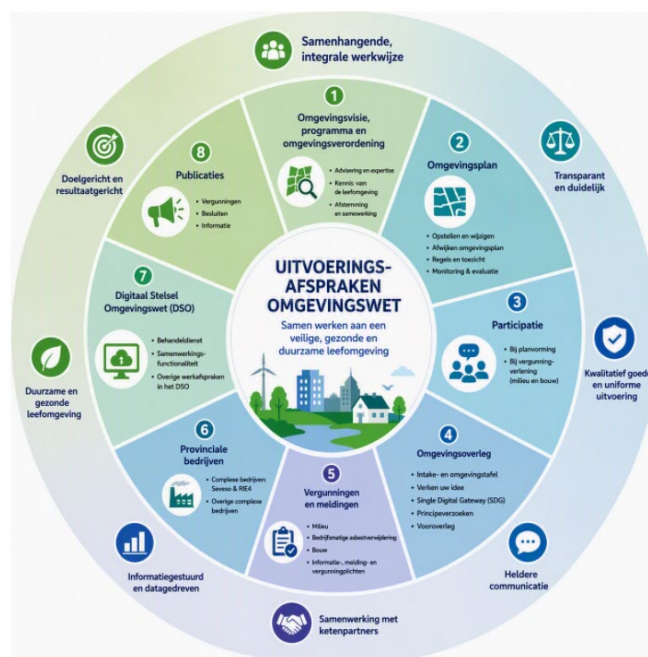
OZHZ monitort de uitvoering van zijn taken met behulp van verschillende prestatie-indicatoren. Bijvoorbeeld over:

- De tijdigheid, juridische kwaliteit en actualiteit van vergunningen.
- Toezichtsdichtheid en naleving en de juridische kwaliteit van handhavingsbesluiten.
- De tijdigheid en juridische kwaliteit van bodembeschikkingen.
- De tevredenheid over de uitvoering van bodemtaken.

Regionale afspraken bij de uitvoering van de Omgevingswet

Gemeenten, provincie, OZHZ en regionale ketenpartners werken samen bij de uitvoering van de Omgevingswet. Om deze samenwerking goed te organiseren zijn [regionale uitvoeringsafspraken](#) gemaakt. Hierin staat hoe partijen samenwerken bij onder meer omgevingsvisies, omgevingsplannen, vergunningverlening, toezicht, handhaving en monitoring.

OZHZ heeft een belangrijke rol als adviseur en uitvoerder van milieu- en omgevingstaken. De organisatie brengt haar expertise zo vroeg mogelijk in bij ruimtelijke ontwikkelingen en initiatieven, zodat de gevolgen van plannen voor de leefomgeving integraal kunnen worden beoordeeld. Daarbij worden OZHZ en de ketenpartners (met name de Veiligheidsregio en de Dienst Gezondheid en Jeugd) betrokken bij omgevingstafels, vooroverleggen en vergunningprocedures wanneer hun deskundigheid nodig is en wordt waar mogelijk toegewerkt naar gezamenlijke en afgestemde advisering. OZHZ treedt dan vaak op als penvoerder van het integrale advies. Hierdoor kunnen gevolgen voor de leefomgeving tijdig worden beoordeeld en meegewogen in de besluitvorming.

De afspraken bevatten ook werkwijzen voor participatie, de behandeling van vergunningen en meldingen, samenwerking via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en de afstemming tussen bouw- en milieutaken. OZHZ verzorgt bij de gemandateerde besluiten de publicatie van ontwerpbesluiten en definitieve vergunningen in het digitale gemeenteblad of provinciaal blad en ook de terinzagelegging. De werkafspraken vormen daarmee het operationele kader voor een uniforme, transparante en integrale uitvoering van de Omgevingswet in Zuid-Holland Zuid.

Externe communicatie over de uitvoering

OZHZ communiceert regelmatig met inwoners, bedrijven, gemeenten, provincie en andere betrokkenen over de uitvoering van zijn taken. Open en duidelijke communicatie draagt bij aan begrip voor besluiten, vertrouwen in de overheid en een goede samenwerking met de omgeving. De [website](#) is hierbij een belangrijk middel.

Bij vergunningverlening, toezicht en handhaving stemt OZHZ communicatie altijd af met de gemeente of provincie als bevoegd gezag. Daarbij zijn duidelijke afspraken gemaakt over rollen en verantwoordelijkheden. Zo is voor betrokkenen duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is en wie aanspreekpunt is.

Voor gemeentelijke taken verzorgt OZHZ meestal de communicatie over vergunningprocedures, meldingen en handhavingssaken. Bij dossiers met grote maatschappelijke of bestuurlijke aandacht heeft de gemeente vaak een nadrukkelijker rol. OZHZ ondersteunt de woordvoering en communicatie dan met inhoudelijke expertise. Voor provinciale taken verzorgt OZHZ zowel de communicatie over procedures als de communicatie over bestuurlijk gevoelige dossiers. Daarbij wordt nauw samengewerkt met de provincie.

Naast communicatie over individuele dossiers informeert OZHZ inwoners, bedrijven en opdrachtgevers ook over ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving, wijzigingen in wet- en regelgeving en de werkzaamheden van de organisatie. Hiervoor maakt OZHZ gebruik van de website, nieuwsberichten, bijeenkomsten en sociale media.

Samenwerkingsafspraken met ketenpartners

OZHZ werkt veel samen met andere organisaties die betrokken zijn bij VTH en advies. Enkele voorbeelden zijn:

- OZHZ heeft afspraken met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten over de samenwerking bij branchegericht en ketentoezicht, afvalstoffen, energieopslagsystemen, drones en boa's. Samenwerken op schaarse expertises is de komende periode een belangrijk thema.
- Met DCMR zijn afspraken over de samenwerking met de meldkamer en de uitvoering van onder andere bouwtaken bij provinciale bedrijven.
- Met de veiligheidsregio en/of de waterschappen zijn afspraken gemaakt over het toezicht op risicovolle bedrijven die net buiten het SEVESO-regime vallen, over toezicht op brandveiligheidsobjecten (denk aan verzorgingstehuizen) en op indirecte lozingen en de kaderrichtlijn water.
- OZHZ heeft afspraken met terreinbeheerders zoals Natuurmonumenten en met gemeenten buiten Zuid-Holland Zuid over groen toezicht en handhaving en het gebruik van elkaars faciliteiten.
- Met ketenpartners zijn afspraken gemaakt over het gebruik van e-noses, het delen van informatie over F-gassen, toezicht en handhaving op het gebied van geothermie, het delen van informatie over emissievergunningen en monitoringsrapportages en het uitwisselen van informatie rond asbest.

Kwaliteitsborging

OZHZ gaat het management van processen verder verbeteren. Met een betere procesbeheersing borgt de organisatie het behalen van de organisatiedoelen, het voldoen aan wettelijke vereisten en een integrale en datagedreven werkwijze. Randvoorwaarden zijn een duidelijke governance met proceseigenaren, een goed functionerend kwaliteitszorgsysteem en goede managementinformatie. Begin 2027 ontwikkelt OZHZ een intern programma om procesmanagement stapsgewijs in te voeren.

Voor kwaliteitsborging zijn bovendien de [landelijke visitaties van omgevingsdiensten](#) belangrijk. In 2023 vond de [eerste visitatie](#) plaats bij OZHZ. In maart 2027 volgt de tweede visitatie. Tijdens deze visitatie beoordeelt een

onafhankelijke commissie hoe OZHZ invulling geeft aan zijn wettelijke taken, maatschappelijke opdracht en verdere ontwikkeling als omgevingsdienst. Een door OZHZ op te stellen zelfevaluatie is het vertrekpunt voor de visitatie. Deze geeft een beeld van het functioneren, de resultaten en de ontwikkelopgaven van de organisatie. Daarbij staan de zes thema's uit het visitatiekader centraal:

- Maatschappelijke opgave.
- Samenwerking.
- Professionaliteit.
- Uitvoering.
- Ontwikkelen en innoveren.
- Resultaten en maatschappelijke effecten.

Het rapport over de visitatie 2027 en het verbeterplan naar aanleiding van de visitatie zullen op de website van OZHZ worden geplaatst.

Gebruik van werkinstructies

Werkinstructies spelen een belangrijke rol bij een uniforme en kwalitatief goede uitvoering van werkzaamheden. De VTH-kwaliteitseisen verplichten organisaties om met actuele werkinstructies te werken. OZHZ zorgt ervoor dat werkinstructies regelmatig worden gecontroleerd en waar nodig worden aangepast. Iedere werkinstructie heeft een eigenaar die verantwoordelijk is voor het beheer en de actualisatie. Ook gelden afspraken over versiebeheer, kwaliteitscontrole en toegankelijkheid.

Door te werken met duidelijke en actuele werkinstructies borgt OZHZ kennis, werkwijzen en kwaliteit binnen de organisatie.

Monitoring en verantwoording

OZHZ volgt gedurende het jaar de voortgang van de werkzaamheden, de resultaten en de financiële ontwikkelingen. Op basis hiervan rapporteert de organisatie aan gemeenten, provincie en het AB. Sinds 2026 zijn deze rapportages compacter en meer gericht op de belangrijkste ontwikkelingen, prestaties en financiële resultaten. Naast de reguliere rapportagemomenten informeert OZHZ opdrachtgevers direct wanneer sprake is van belangrijke afwijkingen of ontwikkelingen.

De [digitale verslagomgeving van OZHZ](#) geeft de opdrachtgevers goed inzicht in de uitvoering van de taken. Hierin staan onder meer rapportages, achtergrondinformatie, actuele ontwikkelingen en voorbeelden van uitgevoerde werkzaamheden. De opdrachtgevers ontvangen periodiek managementinformatie over de voortgang van de werkzaamheden. OZHZ werkt aan verdere uitbreiding van dashboards en andere digitale informatievoorziening, zodat opdrachtgevers steeds beter en actueler inzicht krijgen in de uitvoering van hun programma's.

Naast de formele rapportages informeert OZHZ via de website regelmatig over projecten, resultaten en ontwikkelingen in de regio. Daarmee wordt zichtbaar gemaakt hoe de werkzaamheden bijdragen aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

De monitoring en verantwoording vormen een belangrijk onderdeel van de BIG-8-beleidscyclus. De resultaten worden gebruikt om beleid en uitvoering te evalueren en waar nodig bij te sturen. Zo werkt OZHZ continu aan het verbeteren van de kwaliteit en effectiviteit van de dienstverlening. Daarmee is de cirkel rond.

